

***Voorbeeldzorgplan
Chemotherapie/ radiotherapie***

Voorbeeldzorgplannen

Dit voorbeeldzorgplan is met nadruk een *voorbeeldzorgplan* en geen *standaardzorgplan*. Verpleegkundigen en verzorgenden kunnen het plan als hulpmiddel gebruiken bij het assessment en bij de uitvoering van de zorg. Met dit plan maak je een plan op maat voor een individuele cliënt. Dit betekent dat je bewust kiest wat wel of niet van toepassing is. Het voorbeeldzorgplan combineert de Omaha-systematiek met inhoudelijke landelijke richtlijnen en expertise uit het veld. Naast gebied-soort actie-actievlak staan in de specificatie puntsgewijs de relevante onderdelen van deze landelijke richtlijnen. Zo gebruik je als zorgmedewerker niet alleen de Omaha-systematiek, maar neem je ook op een eenvoudige en snelle manier kennis van de actuele standaarden en toets je je individuele zorgplan met het voorbeeldzorgplan en de actuele kennis.

Werkwijze

Het voorbeeldzorgplan omvat alle mogelijke aandachtsgebieden met alle mogelijke interventies. Dit zijn er dus veel. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat alle aandachtsvelden en interventies worden overgenomen in een individueel zorgplan. Per onderdeel kijkt de zorgmedewerker wat wel en niet past bij de eigen cliënt in zijn context. Ook kan de zorgmedewerker de specificaties aanpassen voor het op maat maken van het plan. Omaha zorgt voor eenheid van taal en het gebruik van voorbeeldzorgplannen stimuleert dit nog verder. Maar geen cliënt is hetzelfde, dus het blijft zaak dat verpleegkundigen en verzorgenden goed kijken naar de cliënt en blijven nadenken over de zorg. Het voorbeeldzorgplan kan daarbij dienen als ondersteuning, niet om te sturen.

Er zijn voorbeeldzorgplannen beschikbaar van ruim 20 veelvoorkomende onderwerpen in de VVT. We hebben ze gemaakt met (wijk)verpleegkundigen van Allertzorg, Amstelring, Buurtzorg, Marente, Surplus, Thebe, Zorgaccent en Zorgbalans. De voorbeeldzorgplannen zijn alleen beschikbaar voor leden van de stichting Omaha System Support en te downloaden via het ledendeel op **www.omahasystem.nl**.

Voorbeeldzorgplan zorg bij chemotherapie/ radiotherapie

Gebied <i>Omgevings domein</i>	Soort actie	Actievlak	Specificatie
<i>Omgevingshygiëne</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Persoonlijke hygiëne	Volg het advies op van het ziekenhuis, bijvoorbeeld over omgang met urine, ontlasting, wassen kleding en lakens
<i>Omgevingshygiëne</i>	MB Monitoren/bewaken	Infectiepreventie	Monitoren of hygiëne op orde is
<i>Inkomen/ financiën</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Werk	Aandacht voor werk (arbeidsomstandigheden, verzuim, arbeidsongeschiktheid): <ul style="list-style-type: none"> • Problemen bij re-integratie: vermoeidheid • (Stimuleren) contact bedrijfsarts en werkgever
Gebied <i>Psychosociaal domein</i>	Soort actie	Actievlak	Specificatie
<i>Geestelijke gezondheid</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	Begeleiding bij: <ul style="list-style-type: none"> • Acceptatie en verwerking Eventueel verwijzen naar inloophuis of andere instantie die ondersteuning biedt
<i>Geestelijke gezondheid</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Geestelijke zorg	Begeleiding cliënt en mantelzorger: <ul style="list-style-type: none"> • Wat willen cliënt en mantelzorger in deze fase? • Wie vertegenwoordigt patiënt als zijn situatie onverwachts verslechtert?
<i>Geestelijke gezondheid</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Omgaan met boosheid	Begeleiding cliënt en mantelzorg bij: <ul style="list-style-type: none"> • Gevoelens van boosheid

<i>Geestelijke gezondheid</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen- mentaal/emotioneel	Monitoren: <ul style="list-style-type: none"> • Mentaal welbevinden en psychosociale problematiek • Signalen die wijzen op existentiële problemen (levensvragen) • Bewaking autonomie
<i>Geestelijke gezondheid</i>	CM Case-managen	Zorg door maatschappelijk werk/psychologische zorg	Samenwerken met instanties die client gericht kunnen helpen bij mentaal welbevinden
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Advies en informatie over: <ul style="list-style-type: none"> • Fysieke gevolgen: huid, slijmvliezen, neuropathie, koorts, hematomen, aanhoudend bloeden van wondjes/bloedneus, pijn, misselijkheid en braken, vermoeidheid, problemen met urine en ontlasting • Belang van voedselinname • Psychische gevolgen bij cliënt: angst, depressieve klachten, onrust, delier
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	Begeleiding bij: <ul style="list-style-type: none"> • Acceptatie en verwerking • Tijd voor jezelf nemen • Verandering rollen en afhankelijkheid cliënt
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Financiën	Advies over: <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheden financiële begeleiding
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen- mentaal/emotioneel	Signaleren overbelasting: <ul style="list-style-type: none"> • Monitoren: vermoeidheid, verdriet, angst, vermagering, gespannenheid, paniek • Eventueel afnemen Caregiver Strain Index
<i>Rouw</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Geestelijke zorg	Begeleiding cliënt en naasten: <ul style="list-style-type: none"> • Rouwverwerking: verlies van gezondheid, terugblik op leven, gevoelens delen • Eventueel aanwezige misstanden bespreekbaar maken • Uitleg geven verschillende stadia rouw • Psychische en psychosociale problemen • Angst voor pijn en benauwdheid

			<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning autonomie
<i>Seksualiteit</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	Begeleiden bij: <ul style="list-style-type: none"> • Seksuele problemen door pijn of medicatie (medicatie kan de seksualiteit belemmeren: beïnvloeding slijmvliezen en/ of hormonen)
<i>Sociaal contact</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Steunsysteem	Adviezen over: <ul style="list-style-type: none"> • Contact met inloophuizen • Contact met familie, burens, vrienden • Mogelijkheden bij vrijwilligers
<i>Spiritualiteit</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Geestelijke zorg	Begeleiding: <ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor spiritualiteit/religie • Mogelijkheden voor spirituele begeleiding/ geestelijke verzorging
Gebied	Soort actie	Actievlak	Specificatie
Fysiologisch domein			
<i>Ademhaling</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Ontspannings-/ademhalingstechnieken	Advies over: <ul style="list-style-type: none"> • Ademhalingstechnieken • Ontspanningsoefeningen • Eventueel inschakelen fysiotherapeut
<i>Ademhaling</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-fysiek	Monitoren: <ul style="list-style-type: none"> • Kortademigheid bij inspanning • Benauwdheid • Aanwijzingen voor infectie • Kleur van de huid • Verandering in ademhalingspatroon • Saturatie meten en zo nodig actie ondernemen.
<i>Bewustzijn</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Signalen/symptomen-fysiek	Informatie naasten: <ul style="list-style-type: none"> • Wanneer hulp inroepen van zorgverleners
<i>Bewustzijn</i>	MB	Signalen/symptomen-fysiek	Monitoren:

	Monitoren / Bewaken		<ul style="list-style-type: none"> • Bewustzijn (gebruik eventueel meetinstrument) • Onrust of verwardheid
<i>Darmfunctie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Informatie cliënt en naasten: <ul style="list-style-type: none"> • Invloed medicatie op ontlastingspatroon • Verminderd absorptievermogen darmen • Incontinentiemateriaal • Besmet zijn van ontlasting met chemo; dit is gevaarlijk voor derden
<i>Darmfunctie</i>	CM Case-managen	Materialen (verbruiksartikelen)	Bestellen van: <ul style="list-style-type: none"> • Postoel • Incontinentiemateriaal • Klysma-benodigdheden
<i>Darmfunctie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-fysiek	Monitoren: <ul style="list-style-type: none"> • Bloed bij de ontlasting • (Overloop)diarree • Verstopping • Darmgeluiden • Kleur, consistentie en frequentie van ontlasting • Pijn/gevoeligheid • Inname en uitscheiding
<i>Darmfunctie</i>	B Behandelen	Stomazorg	In geval van stomazorg: <ul style="list-style-type: none"> • Aanleren zorg rondom stoma • Overnemen indien client te zwak is
<i>Darmfunctie</i>	B Behandelen	Darmzorg	<ul style="list-style-type: none"> • Darmspoelen • Zetten klysma • Zetten schoorsteentje • Manueel ontlasting verwijderen
<i>Gehoör</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Informeren over mogelijke gehoorschade
<i>Gehoör</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-fysiek	Signaleren gehoorschade

<i>Geslachtsorganen</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Informatie over: <ul style="list-style-type: none"> • Gevolgen chemo-/radiotherapie en eventueel voorkomen van gevolgen
<i>Huid</i>	B Behandelen en procedures toepassen	Huidzorg	Voorkomen huidschade: <ul style="list-style-type: none"> • Volgen instructie radiotherapie
<i>Huid</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-fysiek	Inspectie van de huid op huidschade: <ul style="list-style-type: none"> • Inspectie huid op de plaats van de radiotherapie • Inspectie insteekplaats centrale lijn/perifeer infuus • Jeukklachten
<i>Huid</i>	AIB Adviseren/Instrueren/Begeleiden	Persoonlijke hygiëne	Advies over huidverzorging: <ul style="list-style-type: none"> • Voorkomen van hand-voetsyndroom t.g.v. chemotherapie door huid vet te houden. Symptomen hand-voetsyndroom: jeuk, roodheid, pijn of gevoeligheid, zwelling, schilferende of vervellende huid, blaren, infecties van de huid en/of nagels
<i>Mondgezondheid</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Persoonlijke hygiëne	Advies over: <ul style="list-style-type: none"> • Mondverzorging bij chemotherapie • Saneren gebit voor aanvang chemotherapie
<i>Neuromusculair</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Signalen/symptomen-fysiek	Informeren over neuropathie
<i>Pijn</i>	CM Case-managen	Continuïteit van zorg	Samenwerking met/verwijzen naar andere disciplines: onder andere. arts, pijn-team, fysiotherapeut, apotheker
<i>Pijn</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Signalen/symptomen-fysiek	Advies en begeleiding: <ul style="list-style-type: none"> • Pijn bespreekbaar maken • Uitleg geven over verschillende manieren van pijnbeleving, invloed op naasten • Verschillende vormen van pijnbestrijding • Andere manieren om pijn te verlichten: ontspanning, massage, warmte/koude, afleiding, muziek

<i>Pijn</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-fysiek	Monitoren pijn: <ul style="list-style-type: none"> • Pijnbeleving: waar, constant, soort pijn • Pijnscorelijst en/of pijndagboek bijhouden
<i>Spijvertering- vochthuishouding</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Informatie over: <ul style="list-style-type: none"> • Problemen die kunnen ontstaan: minder eetlust, hik, droge mond, slikproblemen, misselijkheid, braken, obstipatie en incontinentie
<i>Spijvertering- vochthuishouding</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-fysiek	Monitoren: <ul style="list-style-type: none"> • Slikproblemen • Misselijkheid en braken • Gewichtsverlies • Uitdroging
<i>Spijvertering- vochthuishouding</i>	CM Case-managen	Zorg door diëtist/voedingsdeskundig	Inzet en overleg diëtist/logopedist
<i>Urinewegfunctie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Informatie over: <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijke nierschade • Soms vocht vasthouden • Besmet zijn van urine met chemo; dit is gevaarlijk voor derden
<i>Urinewegfunctie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-fysiek	Monitoren: <ul style="list-style-type: none"> • Frequentie mictie • Hoeveelheid urine • Urineweginfectie Zo nodig vochtbalans bijhouden
<i>Urinewegfunctie</i>	B Behandelen	Blaaszorg	In geval van katheter: <ul style="list-style-type: none"> • Hulp bij katheteriseren (katheterzorg) • Hulp bij verzorging suprapubiskatheter • Blaas spoelen
Gebied	Soort actie	Actievlak	Specificatie
Gezondheids- gerelateerd gedragsdomein			

<i>Gezondheidszorg supervisie</i>	CM Case-managen	Hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> • Bestellen/regelen hulpmiddelen • Bij haaruitval: advies over mutsjes, verwijzen naar pruikenmaker en kapper
<i>Fysieke activiteit</i>	CM Case-managen	Continuïteit van zorg	Verwijzen naar oncologische fysiotherapie
<i>Fysieke activiteit</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Adviseren over beweging
<i>Medicatie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Hulpmiddelen	Advies en instructie: <ul style="list-style-type: none"> • Infuuspomp en centrale lijn
<i>Medicatie</i>	CM Case-managen	Medicatie coördinatie/bestelling	Medicatie bestellen
<i>Medicatie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Medicatie werking en bijwerkingen	Informatie over: <ul style="list-style-type: none"> • Werking van medicatie/ chemotherapie • Bijwerkingen
<i>Medicatie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Medicatie werking en bijwerkingen	Monitoren: <ul style="list-style-type: none"> • Werkt medicatie afdoende? • Bijwerkingen van medicatie
<i>Medicatie</i>	B Behandelen en procedures toepassen	Medicatie-toediening	Toedienen van medicatie volgens voorschrift en medicatie-toedienlijst
<i>Persoonlijke zorg</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Persoonlijke hygiëne	Advies over: <ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijke hygiëne volgens chemotherapierichtlijn
<i>Persoonlijke zorg</i>	B Behandelen en procedures toepassen	Persoonlijke hygiëne	Hulp bij: <ul style="list-style-type: none"> • ADL, rekening houden met inspanningstolerantie • Aandacht voor o.a. mondzorg, huidzorg

<i>Slaap en rustpatronen</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Rust/slaap	Advies over: <ul style="list-style-type: none"> • Regelmaat en belang goed dag- nachtritme • Geplande rust; bezoek en contact structureren • Omgaan met vermoeidheid na behandeling met chemo en/of radiotherapie
<i>Slaap en rustpatronen</i>	MB Monitoren / Bewaken	Rust/slaap	Monitoren slaappatroon
<i>Voeding</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Voeding, beleid/balans	Advies en informatie over: <ul style="list-style-type: none"> • Voedselinname (hoeveelheid en manier van inname) • Darmwerking
<i>Voeding</i>	CM Case-managen	Voeding, beleid/balans	Samenwerking met/verwijzen naar diëtist
<i>Voeding</i>	MB Monitoren / Bewaken	Voeding, beleid/balans	Monitoren: <ul style="list-style-type: none"> • Voedingstoestand • Hoe gaat het eten? • Meetinstrument SNAQ score

Richtlijnen:

[Richtlijnen Oncoline](#)

[Richtlijn Klachten van de mond, IKNL, 2010](#)

[Richtlijn Pijn IKNL 2016](#)

[Caregiver Strain Index \(CSI\)](#)

[Handreiking veilig omgaan met cytostatica: landelijke richtlijn IKNL 2015](#)

[Utrecht Symptoom Dagboek \(USD\), 2016](#)

[Landelijke Consensus Werkwijze Acute Huidreacties Radiotherapie, NVRO 2018.](#)